

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: **“ФИНАНСИ И ИНВЕСТИЦИИ НА АГРАРНИЯ БИЗНЕС”**;

ЗА СПЕЦ: **„Аграрен бизнес“; ОКС „бакалавър“**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: **3; СЕМЕСТЪР: 6;**

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: **210 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.**

КРЕДИТИ: **7**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1. ....
(Гл. ас. д-р Дамян Кирчев)

2. ....
(Гл. ас. д-р Паулина Иванова)

Ръководител катедра: .....
„Аграрна икономика“ (Доц. д-р Мария Станимирова)

I. АНОТАЦИЯ

В дисциплината, студентите се запознават с финансовите дейности, които настъпват в предприятията от аграрния бизнес. Акцентът е върху инвестициите и възможностите за финансиране на предприятията от агробизнеса.

Изучавайки програмата, студентите придобиват знания и умения да създават и оценяват инвестиционни решения, да измерват финансовата ефективност на инвестициите и риска в инвестирането. Те развиват умения да оценяват финансовите активи и да вземат решения относно различните възможности за финансиране на предприятията. Акцентира се върху дългосрочните източници на финансиране и краткосрочните стратегии за финансиране на капитала. Отделя се внимание на финансовото планиране и финансовото състояние на предприятията. Специално внимание е отделено на ролята и значението на кредита, разплащанията, финансовото посредничество и финансовото подпомагане на предприятията от агробизнеса.

Учебната информация включена в настоящата програма може да бъде основа за по-нататъшно задълбочено изучаване на други финансови дисциплини като корпоративни финанси и инвестиционен анализ. Знанията получени от изучаването на дисциплината дават възможност на студентите да вземат по-ефективни финансови решения в практиката.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ОСНОВИ НА ФИНАНСИТЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ АГРОБИЗНЕСА.		3		
1.1.	Същност, предпоставки, роля и значение на финансите на предприятията от агробизнеса.			
1.2.	Фактори влияещи върху финансите.			
1.3.	Нормативна уредба на финансите на предприятията.			
1.4.	Цели и принципи при финансовото управление.			
1.5.	Финансови дейности в предприятията.			
1.6.	Лица извършващи финансови дейности.			
ТЕМА 2. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА НУЖДИТЕ НА ФИНАНСИТЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ АГРОБИЗНЕСА.		3	2	
2.1.	Финансова и счетоводна информация.			
2.2.	Финансови отчети в предприятието.			
2.3.	Различия във финансовото и счетоводното изследване на фирмената дейност.			
ТЕМА 3.ИНВЕСТИЦИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ РЕШЕНИЯ В АГРОБИЗНЕСА.		3	2	
3.1.	Същност и характеристика на инвестициите в агробизнеса.			
3.2.	Видове инвестиции.			
3.3.	Особености на инвестирането в аграрния бизнес. Инвеститори			
ТЕМА 4.ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОЦЕС В АГРОБИЗНЕСА.		3		
4.1.	Същност и особености на инвестиционния процес.			
4.2.	Етапи в инвестиционния процес в предприятията.			
4.3.	Инвестиционни проучвания.			

4.4.	Инвестиционно проектиране.			
4.5.	Реализиране на инвестицията.			
ТЕМА 5. ПРИНЦИПИ НА ИНВЕСТИРАНЕТО		3	4	
5.1.	Стойност на парите във времето.			
5.2.	Доходност и възвращаемост от инвестирането на капитала.			
5.3.	Възвращаемост и риск.			
ТЕМА 6. ИНВЕСТИЦИИ ВЪВ ФИНАНСОВИ АКТИВИ		2	2	
6.1.	Същност и видове инвестиции.			
6.2.	Ценообразуване на финансовите активи.			
ТЕМА 7. ИНВЕСТИЦИИ В РЕАЛНИ АКТИВИ		4	4	
7.1.	Капиталово бюджетиране в агробизнеса.			
7.2.	Определяне на финансовите параметри на инвестициите в реални активи в агробизнеса.			
7.3.	Методи за оценка на инвестиционните решения.			
7.4.	Оценка на инвестиционния риск при инвестициите в реални активи			
ТЕМА 8. ИЗТОЧНИЦИ НА ДЪЛГОСРОЧНО ФИНАНСИРАНЕ НА АГРАРНИЯ БИЗНЕС		6	4	
8.1.	Видове и особености на дългосрочното финансиране на дългосрочния капитал.			
8.2.	Съучастия и дялове.			
8.3.	Акционерен капитал.			
8.4.	Облигации.			
8.5.	Неразпределена печалба и резерви.			
8.6.	Лизинг			
8.7.	Средно претеглена цена на капитала.			
ТЕМА 9. СТРУКТУРА НА КАПИТАЛА И ОПТИМИЗИРАНЕТО Й. ЛИКВИДНОСТ И ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ.		3	2	
9.1.	Финансова и капиталова структура.			
9.2.	Финансов ливъридж.			
9.3.	Оптимизиране на капиталовата структура.			
9.4.	Ликвидност и платежоспособност на аграрното предприятие.			
9.5.	Измерване на ликвидността и платежоспособността.			
ТЕМА 10. ИЗТОЧНИЦИ НА КРАТКОСРОЧНО ФИНАНСИРАНЕ		3	2	
10.1.	Същност и обръщаемост на оборотния капитал.			
10.2.	Ефективно управление на оборотния капитал.			
10.3.	Финансиране на краткотрайните активи			
ТЕМА 11. ФИНАНСОВО ПЛАНИРАНЕ В АГРОБИЗНЕСА.		3	2	
11.1.	Същност и особености на финансовото планиране на предприятията от агробизнеса.			
11.2.	Методи на финансово планиране.			
11.3.	Планиране на разходите и приходите.			
11.4.	Планиране на финансовия резултат.			
11.5.	Контрол на изпълнението на финансовите планове.			
11.6.	Оценка на финансовото състояние. Показатели за анализ на финансовото състояние.			

ТЕМА 12.КРЕДИТНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ АГРАРНИЯ БИЗНЕС.		3	2	
12.1.	Роля на кредита в селското развитие.			
12.2.	Развитие на кредитната политика за аграрния бизнес.			
12.3.	Същност и особености на кредитирането на предприятията от агробизнеса.			
12.4.	Видове кредити за предприятията от агробизнеса – дългосрочни и краткосрочни.			
12.5.	Кредитоспособност на аграрното предприятие.			
ТЕМА 13. РАЗПЛАЩАНИЯ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ АГРАРНИЯ БИЗНЕС		3	2	
13.1.	Налични разплащания.			
13.2.	Безналични разплащания.			
ТЕМА 14.ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ НА АГРАРНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ.		3	2	
14.1.	Субсидиране на аграрния бизнес.			
14.2.	Инвестиционни програми за подкрепа на аграрния бизнес.			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Контролна работа (писмено, с тест и задача)	2	25
1.2.	Домашна работа	2	30
Общо за семестриален контрол:		4	
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	80
Общо за сесиен контрол:		1	80
Общо за всички форми на контрол:		5	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Николов, Д. и др. как да управляваме ефективно парите си в земеделието, “Енерджи принт”, С. 2008
2. Николова, Н. Корпоративни финанси, част 1 и 2, Сиела, С. 2007
3. Орешарски, Пл. Анализ и оценка на инвестициите, С. 2009

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Ататанасова, М. и др. Наръчник по управление на земеделските стопанства, НССЗ, С. 1999
2. Вачков С. и др. Корпоративни финанси. Варна, 2007
3. Георгиев, И. Основи на инвестирането, УИ”Стопанство”, С. 1999
4. Гитингер, Дж.П. Икономически анализи на селскостопанските проекти, “Венел”, С. 1992
5. Матеев, М. Инвестиции и инвестиционен мениджмънт: теория и практика. София: Сиела, 2012
6. Киречев, Д. Финансова подкрепа на земеделието в земи с висока природна стойност, Сп. Известия на съюза на учените – Варна, серия „Икономически науки” 2015, Варна, 2015
7. Киречев, Д. Финансиране на земеделието в земи по Natura 2000 – възможности и предизвикателства. Сб. доклади от Международна научна конференция „Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения, 15 май 2015 г. ИУ-Варна, т. 4, с. 102-112
8. Киречев, Д. Подобряване на достъпа до земеделските финанси, чрез финансиране на веригата на стойността в земеделието. Сб. доклади от Юбилейна научно-практическа конференция с международно участие „Агробизнесът и селските райони – настояще и бъдещо развитие“, Варна, 2015 г.
9. Николов, Д. Фермерска кредитна система, Икономика и управление на селското стопанство, бр.1, 1998
10. Норткот, Д. Принятие инвестиционных решений, М. ЮНИТИ, 1997
11. Орешарски, П. Финансов анализ и управление на инвестициите, ИК”Люрен”, С.1992
12. Петров, Г. Основи на финансите на фирмата, УИ”Стопанство”, С. 2000
13. Barri, P. Ellinger, P. Financial Management in agriculture Illinois, Chicago, 1995
14. Yaron J., McDonald P. Benjamin, Jr., Gelda L. Pirper, Rural Finance, Issues, Design and Best Practices, World Bank, Washington D.C. 1997